ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

<u>ସି.ଆର୍.ଏଲ୍.ଆର୍.ଇ.ଭି. ସଂଖ୍ୟା 290/2012</u>

ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 401 ସହିତ ପଠିତ ଧାରା 397 ଅଧୀନରେ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଆବେଦନ ।

ନିରାକର ଭୋଇ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଜଣ .... *ଆବେଦନକାରୀବୃନ୍ଦ*

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏଚ୍. ଏସ୍. ମିଶ୍ର, ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା

- ବନାମ -

ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ .... *ପ୍ରତିପକ୍ଷବୃନ୍ଦ*

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏମ୍. କେ. ମହାନ୍ତି , ଏ.ଏସ୍.ସି.;

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏ. କେ. ଆଚାର୍ଯ୍ୟ, ଓ.ପି. 2 ପାଇଁ ଅଧିବକ୍ତା

ପୀଠାସୀନ:

ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାଶ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ରାୟର ତାରିଖ : 28.07.2023

<u>ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି</u>

1. ଏହି ସଂଶୋଧନଟିରେ, 2010-12 ର ଏସ୍.ଟି. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 89/10 ରେ ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ତଥା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନ୍ୟାୟାଧୀଶ (ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ), ବଲାଙ୍ଗିର ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତା.30.04.2012ରିଖ ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଆଦେଶର ବୈଧତା, ଯଥାର୍ଥତା ଏବଂ ସଠିକତା କୁ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବଳରାମ ପ୍ରଧାନଙ୍କ ଆବେଦନକୁ ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 307, ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସି.ଆର୍.ପି.ସି ର ଧାରା 308 ର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷୀ ଭାବେ ତାଙ୍କର ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ତାଙ୍କୁ କ୍ଷମା କରିଥିଲେ । ଏଭଳି କ୍ଷମା ପାଇବା ପରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସର୍ତ୍ତକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ଏକ ସ୍ମାରକ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

2. ଏହି ମାମଲାର ପୃଷ୍ଠଭୂମି ତଥ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ, ବଲାଙ୍ଗିର ଜିଲ୍ଲାର ଲୋଇସିଂହା ପି.ଏସ୍. ଅଧୀନରେ ଥିବା ବୁଢିପଦର ଗ୍ରାମର ଭୋଜରାଜ ସାହୁଙ୍କ ପୁଅ ସୁଦାମ ସାହୁ ଏକ ଲିଖିତ ବିବୃତି ଦାଖଲ କରି ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ, ତା. 29.05.2009 ରିଖ, ପ୍ରାୟ 10.30 ଏ.ଏମ୍. ରେ ରେ ରୁଗୁଡିଖାଲ ସାହୁ ଢାବାର ମାଲିକ ତାଙ୍କୁ ଅଟକାଇ କହିଥିଲେ ଯେ, ତାଙ୍କ (ସୂଚନାଦାତାଙ୍କ) ଭାଇ ଆନନ୍ଦ ସାହୁ ଓରଫ ଝରା ଙ୍କୁ ଗୁରୁତର ଭାବେ ଆକ୍ରମଣ କରି ହତ୍ୟା କରାଯାଇଛି । ଏହା ପରେ ସୂଚନାଦାତା ଲୋଇସିଂହା ଡାକ୍ତରଖାନା ଏବଂ ପୁନର୍ବାର ବଲାଙ୍ଗିର ସରକାରୀ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ବଡ଼ଭାଇ ଆନନ୍ଦ ସାହୁ ଓରଫ ଝରାଙ୍କ ମୃତଦେହ ବଲାଙ୍ଗିରର ସରକାରୀ ଡାକ୍ତରଖାନା ପରିସରରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲେ । ସେ ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ, ମୁହଁ, ଗୋଡ଼ରେ କ୍ଷତ ଚିହ୍ନ ଦେଖିଥିଲେ ଏବଂ ସେଥିରୁ ରକ୍ତସ୍ରାବ ହେଉଥିଲା । ସେ ତାଙ୍କ ମୃତ ଭାଇଙ୍କ ଡାହାଣ ହାତ ଭାଙ୍ଗିଯାଇଥିବା ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲେ । ସୂଚନାଦାତାଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ମୃତଦେହକୁ ଦେଖି ଲାଗୁଥିଲା ଯେ କେହି ଜଣେ ତାଙ୍କୁ ଧାରୁଆ ଅସ୍ତ୍ରରେ ଆକ୍ରମଣ କରି ହତ୍ୟା କରିଛି । ଏଫ୍.ଆଇ.ଆର୍. ରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଛି ଯେ ବଲାଙ୍ଗିର ଜିଲ୍ଲା ସଦର ମହକୁମା ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ସେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ତାଙ୍କ ଭାଇ ଆନନ୍ଦ ସାହୁଙ୍କୁ ଲୋଇସିଂହା ଷ୍ଟେସନ ନିକଟରେ ଆକ୍ରମଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପାଶବିକ ଆକ୍ରମଣ ପରେ ଗୁରୁତର ଅବସ୍ଥାରେ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

3. ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ବିବୃତି ଆଧାରରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତଦନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ତଦନ୍ତ ସମୟରେ, ପୋଲିସ ଘଟଣାସ୍ଥଳ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ, ଅପରାଧରେ ଜଡ଼ିତ ସାମଗ୍ରୀ ଜବତ କରିଥିଲା, ମୃତଦେହ ଉପରେ ଅପମୃତ୍ୟୁ ତଦନ୍ତ କରିଥିଲେ, ଶବକୁ ଶବ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ନିମନ୍ତେ ପଠାଇଥିଲେ, ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ବଳରାମ ପ୍ରଧାନ, ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର ରଥ ଓରଫ ସୁରୁ ବାବୁ ଓରଫ ହାପିଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିଥିଲ, ସି.ଆର୍.ପି.ସି ର ଧାରା 164 ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବଳରାମ ପ୍ରଧାନ ଏବଂ ସି.ଆର୍.ପି.ସି ର ଧାରା 161, ଅନୁଯାୟୀ ଅନ୍ୟ ସାକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ବିବୃତି ଅଭିଲେଖ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତଦନ୍ତ ଶେଷ ହେବା ପରେ, ଅଭିଯୁକ୍ତ ବଳରାମ ପ୍ରଧାନଙ୍କ ସମେତ ଅନ୍ୟ

ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ପ୍ରମାଣ ପାଇବା ପରେ, ଆଇ.ପି.ସି. ର ଧାରା 147/148/302/120/149 ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଗ ଫର୍ଦ୍ଦ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଏହି ମାମଲାଟିକୁ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପରେ, ମାନ୍ୟବର ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ତଥା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନ୍ୟାୟାଧୀଶ (ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ) ଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା, ଯିଏ 14.03.2012 ତାରିଖରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ ।

4. ମାମଲାଟି ଏପରି ରହିଥିବାବେଳେ, ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାର କିଛି ସମୟ ପରେ, ତା.20.04.2012 ରିଖରେ ପ୍ରମାଣ ଅଭିଲିଖିତ ଆରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ, ବଳରାମ ପ୍ରଧାନ ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ଧାରା 307 ଅନୁଯାୟୀ, ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିକଟରେ ସିଧାସଳଖ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ସେ ଏହା ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସହିତ ସି.ଆର୍.ପି.ସି.ର ଧାରା 307 ର ପରିସୀମା ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କୁ କ୍ଷମା କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତ ବଳରାମ ପ୍ରଧାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନର ଏକ ନକଲ ସହଯୋଗୀ ସର୍ବସାଧରଣ ଅଭିଯୋଜକଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ କି ସହ-ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଆପତ୍ତି ଉଠାଯାଇଥିଲା ଯେ ସେମାନେ ଆପତ୍ତି ଦାଖଲ କରିବାକୁ ହକଦାର,ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ସହ-ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଆବେଦନର କୌଣସି ନକଲ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା | ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 307, ଅନୁଯାୟୀ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ ଆବେଦନର ବିଚାର ପୂର୍ବରୁ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ଠାରୁ ଏକ ବିବୃତି ମାଗି, ପରବର୍ତ୍ତୀ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାମଲାକୁ ସ୍ଥଗିତ କରିଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ତାରିଖରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ତା. 21.04.2012ରିଖ ରେ ବିଜ୍ଞ ସହଯୋଗୀ ପିପି ଆପତ୍ତି ଦାଖଲ କରିବାକୁ ସମୟ ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସହ-ଅଭିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ଅଭିଯୋଗପକ୍ଷଙ୍କ ବିନା ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଆଉ କୌଣସି ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ ନକରି ଆଗକୁ ବଢିଥିଲେ ।

5. ଏହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବଳରାମ ପ୍ରଧାନଙ୍କ ବିବୃତି ଅଭିଲେଖ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ, ତାଙ୍କର ଜ୍ଞାତସାରରେ ଥିବା ସତ୍ୟ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିସ୍ଥିତିର ଖୁଲାସା କରିଥିଲେ ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ମୁଖ୍ୟ କିମ୍ବା ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ସହାୟକ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । ଏହି ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନରେ ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସହଯୋଗୀ ପିପିଙ୍କର ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତି ଉପରେ କୌଣସି ଆପତ୍ତି ନଥିଲା ତେଣୁ ଏହାକୁ ଅଭିଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା । ତା.23.04.2012 ରିଖ ରେ ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 307 ଅନୁଯାୟୀ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବଳରାମ ପ୍ରଧାନଙ୍କ ଅନୁରୋଧ ଉପରେ ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସହଯୋଗୀ ପିପିଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ, ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 164 ଏବଂ ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 306(1)ରେ ଅଭିଲେଖ ହେଇଥିବା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କର ଦୁଇ ବୟାନ ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟ ଭିନ୍ନତା ରହିଛି । ତେବେ, ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର ତା.30.04.2012ରିଖ ର ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ଏକ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବଳରାମ ପ୍ରଧାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାହା ବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ ଓ ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 307, ଅନୁଯାୟୀ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 308 ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପରିଣାମ ପରେ ତାଙ୍କୁ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ସାକ୍ଷୀ ହେବାପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କ୍ଷମା କରିଦେଇଥିଲେ, ଯାହା ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଆବେଦନରେ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଛି ।

6. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ତର୍କକୁ ତର୍ଜମା କରିବା ପାଇଁ, ସି.ଆର୍.ପି.ସି.ର ଧାରା 306 ଏବଂ 307 ଅନୁଯାୟୀ ହେଇଥିବା ଆଦେଶ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଉଚିତ ।

ସି.ଆର୍.ପି.ସି.ର ଧାରା 306, ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ : -

"306. ସହ-ଅପରାଧୀଙ୍କୁ କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ନିବେଦନ, – (1) ଏହି ଧାରା ଲାଗୁ ହେଉଥିବା କୌଣସି ଅପରାଧରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ସମ୍ପୃକ୍ତି କିମ୍ବା

ଗୋପନୀୟ ଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ହାସଲ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ବିଚାରପତି କିମ୍ବା ଜଣେ ମହାନଗର ବିଚାରପତି ତଦନ୍ତ କିମ୍ବା ଅନୁସନ୍ଧାନର ଯେକୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କିମ୍ବା ଅପରାଧର ବିଚାର, ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀ ବିଚାରପତି, ତଦନ୍ତ କିମ୍ବା ଅପରାଧ ବିଚାରର ଯେକୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ଖୁଲାସା କରିବା ସର୍ତ୍ତରେ କିମ୍ବା ଅପରାଧ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ତାଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମଗ୍ର ପରିସ୍ଥିତି ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅନ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ, ମୁଖ୍ୟ କିମ୍ବା ସହାୟକ ଭାବରେ, କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ।"

ସି.ଆର୍.ପି.ସି.ର ଧାରା 307 ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ : -

"307। କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାର କ୍ଷମତା -କୌଣସି ମାମଲା ସୁପର୍ଦ୍ଦ ପରେ, କିନ୍ତୁ ରାୟ ପାରିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ଯେଉଁ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସୁପର୍ଦ୍ଦ ଦିଆଯାଇଛି, ସେହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାରରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ହାସଲ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଯାହା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ଏପରି କୌଣସି ଅପରାଧରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କିମ୍ବା ଗୋପନୀୟ ଥିଲେ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯାଏ, ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସମାନ ସର୍ତ୍ତରେ କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ।"

7. ଉଭୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଏକ ଅତି ସତର୍କ ପରୀକ୍ଷଣ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 306 ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଯେଉଁଠାରେ ସୁପର୍ଦ୍ଦ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇନାହିଁ, ଯେତେବେଳେ କି ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 307, ମାମଲାର ସୁପର୍ଦ୍ଦ ପରେ କିନ୍ତୁ ରାୟ ଶୁଣାଯିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ | ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ମାମଲାର ସୁପର୍ଦ୍ଦ ପରେ, ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 306 ର ଉପ-ଧାରା (1) ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ, ଅର୍ଥାତ୍ ଅପରାଧ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ତାଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମଗ୍ର ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ସତ୍ୟ ଖୁଲାସା କରିବା ପରେ ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅନ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସେ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ମୁଖ୍ୟ କିମ୍ବା ସହାୟକ ହୁଅନ୍ତୁ, କ୍ଷମା ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବ ।

8. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ନିବେଦନ କରାଯାଇଛି ଯେ ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇନରେ ଭୁଲ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ବେଆଇନ ଭାବରେ ବାସ୍ତବିକ ଅନିୟମିତତା ସହିତ ଆକ୍ଷେପିତ

ଆଦେଶଟି ପାରିତ କରିଛନ୍ତି, ଯାହାକି ନ୍ୟାୟିକ ମସ୍ତିଷ୍କ ର ପ୍ରୟୋଗ ନକରିବା ଦ୍ୱାରା ବିକୃତ, ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରିତା ଦ୍ୱାରା କଳଙ୍କିତ ଏବଂ ଆଇନର ସ୍ଥିର ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ବିପରୀତ ଅଟେ । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ସି.ଆର୍.ପି.ସି.ର ଧାରା 307 ଅନୁଯାୟୀ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷକୁ ନ ପଠାଇ ବିଚାର କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଘୋର ବେଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି, ଅଧିକନ୍ତୁ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷରୁ ଜଣେ ପ୍ରକୃତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଭାବରେ ପ୍ରବେଶ କରି ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ତରଫରୁ କ୍ଷମା କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ, ଯେତେବେଳେ କି, ଏପରି କ୍ଷମତା କେବଳ ସେତେବେଳେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ ଯେତେବେଳେ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ଅନୁରୋଧରେ ଯୋଗ ଦିଅନ୍ତି । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଏ ଯେ, ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ବେଆଇନ କାରଣ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଆପତ୍ତି ଦାଖଲ ନିମନ୍ତେ ସମୟ ଦେବା ପାଇଁ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନ ଆଦେଶ ପୂର୍ବରୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏହା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଥିଲା ଯେ ସେ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ବିବୃତି ଆହ୍ୱାନ କରନ୍ତୁ ଯାହା ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ ପାଳନ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାର ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରିଛନ୍ତି । ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ମାନ୍ୟବର ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ବିବୃତିର ପ୍ରମାଣୀକୃତ ନକଲ ପାଇବାକୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁମତି ଦେଇନଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ଏକ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ଏକ ଗୁରୁତର ବେଆଇନ ର ଶିକାର ହୁଏ ଏବଂ ଏହାକୁ ରଦ୍ଦ କରିବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ |

୨. ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ମହାନ୍ତି ନିବେଦନ କରିଥିଲେ ଯେ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ, ତଥ୍ୟ ଏବଂ ଆଇନ ସହିତ ସୁସଂଗତ ଏବଂ ଏଥିରେ କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସ୍ଥାୟୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ବୟାନ ସହ ସହମତ ହୋଇ, ବିରୋଧୀ ଦଳ ସଂଖ୍ୟା 2, ଅର୍ଥାତ୍ ଅଭିଯୁକ୍ତ ବଳରାମ ପ୍ରଧାନଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା, ଶ୍ରୀ ଏ. କେ. ଆଚାର୍ଯ୍ୟ, , ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶକୁ ଆଇନଗତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ସାଦୃଶ୍ୟ ବୋଲି ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ।

ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ନିବେଦନ କରିଥିଲେ ଯେ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ବିଭିନ୍ନ ରାୟରୁ ଦୃଢ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ ଯେପରିକି ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ***(2013) 13 ଏସ୍.ସି.ସି.*** ରେ ବିବୃତ ***ୟାକୁବ ଅବଦୁଲ ମେନନ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ*** ଏବଂ ***1995 ସପ୍ (1) ଏସ୍.ସି.ସି. 80*** ରେ ବିବୃତ ***ସୁରେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ବିହାରୀ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ*** ମାମଲାରେ ହୋଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପ ନକରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ।

10. ***ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଚୀମଲପତି ଗଣେଶ୍ବର ରାଓ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ*** ମାମଲାରେ ଯେପରି କୁହାଯାଇଥିଲା, ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 307 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ ଏକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସହିତ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ, ଯେଉଁଥିରେ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ଗୁରୁତର ଅପରାଧରେ କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବାର ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥାଏ, ଯାହାଦ୍ୱାରା କ୍ଷମା କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ସହାୟତାରେ ଅପରାଧ ବଳପୂର୍ବକ ଆୟତ୍ତକୁ ଅଣାଯାଇପାରିବ ।

11. ଏଠାରେ ବିତର୍କୀୟ ପ୍ରଶ୍ନଟିର ଉତ୍ତର ଆବଶ୍ୟକ କରେ ଯେ ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 307 ଅନୁଯାୟୀ ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରହିପାରିବ କି? ପ୍ରକାଶ ଥାଉକି, ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 307 କ୍ଷମାଦାନ ପାଇଁ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନା ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଏକମାତ୍ର ସର୍ତ୍ତ ହେଉଛି "କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ହାସଲ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯିଏ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ଏକ ଅପରାଧରେ ଜଡିତ କିମ୍ବା ଅଂଶୀଦାର ବୋଲି ଅନୁମାନ କରାଯାଏ | "ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ଯେ କ୍ଷମା ମାଗିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜେ ଦୋଷୀ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ଯାହା ***ଗିରିଆ ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ, 91 (2001) ସି.ଏଲ୍.ଟି. 639 (ଓରି)*** ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମେତ ଅନେକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କୁହାଯାଇଥିଲା ।

12. ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 164 ରେ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥିବା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତିକୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନୁହେଁ କିମ୍ବା ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ବିବୃତି ଉକ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ

ଅସ୍ୱୀକାର କରେ ନାହିଁ । କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବରୁ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତି ଲେଖିବା ମଧ୍ୟ ବେଆଇନ ନୁହେଁ, କାରଣ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି, କେବଳ ସାକ୍ଷୀ ଭାବେ ପ୍ରମାଣ ହାସଲ କରିବା । ସ୍ୱୀକାରୋକ୍ତି ଅଛି ଯେ ସି.ଆର୍.ପି.ସି.ର ଧାରା 164 ଅନୁଯାୟୀ ପୂର୍ବରୁ ନଥିଭୁକ୍ତ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନ ର ନିବେଦନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ କାରଣ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

13. ଅନେକ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରେ ବୋଲି କହିବା ସାଧାରଣତଃ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ଦାୟିତ୍ୱ ଅଟେ, ଯାହା ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ସିଧାସଳଖ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ବାରଣ କରେ ନାହିଁ । ଆହୁରିମଧ୍ୟ, ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ବେଆଇନ କରେ ନାହିଁ କେବଳ ଏହି କାରଣ ପାଇଁ ଯେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କୁ ବିବୃତି ଦେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରି କୌଣସି ବିବୃତି ଦାଖଲ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି ଥରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଭାବେ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ସାକ୍ଷୀ ହେଲେ, କେବଳ କ୍ଷମା କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ ବ୍ୟତୀତ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ଙ୍କ ବିଚାରସମ୍ମତି ଦରକାର କରେ ନାହିଁ । ତତ୍କାଳୀନ ମାମଲାରେ, ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରେ ଯେ କ୍ଷମା ମଞ୍ଜୁର ପୂର୍ବରୁ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ବିବୃତି ନଥିଭୁକ୍ତ କରିବା ଉପରେ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷ ଆପତ୍ତି କରିନଥିଲେ । ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ସି.ଆର.ପି.ସି. ର ଧାରା 164 ଅଧୀନରେ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ବିବୃତିରେ ଏବଂ କ୍ଷମାଦାନ ପୂର୍ବରୁ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ବୟାନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଏହି ଅସଙ୍ଗତି, କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ ନାହିଁ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଦୋଷମୁକ୍ତ କିମ୍ବା ଦୋଷଯୁକ୍ତ ବିବୃତି ବିଚାର ସମୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ର ତର୍ଜମାର ବିଷୟ ଏବଂ କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିବା ବିଚାରଧାରା ସହିତ ଏହାର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ । ବିଜ୍ଞ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶରେ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ କୁହାଯାଇଥିବା ଅନୁଯାୟୀ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନ କରିବା ମୁଖ୍ୟତଃ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଏଥିରେ ସହ-ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କର ଆପତ୍ତି

କରିବାର କିଛି ନାହିଁ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆପେଆପେ ଅଭିଯୋଗ ପକ୍ଷର ବିବୃତିର ଅନୁପସ୍ଥିତି ପ୍ରତି ଅଭିଯୁକ୍ତ ଆଦେଶକୁ ବେଆଇନ କରେ ନାହିଁ ଯାହା ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବଶ୍ୟକ କରେ । ତେଣୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ସଂଶୋଧନରେ କୌଣସି କାରଣ ପାଇଲେ ନାହିଁ।ତଦନୁସାରେ, ଅପରାଧିକ ପୁନଃ ପରୀକ୍ଷଣ ବିଫଳ ହୁଏ । ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ଦୌରା ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ତଥା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ନ୍ୟାୟାଧୀଶ (ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ), ବଲାଙ୍ଗିର ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 2010-11 ର ଦୌରା ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା ୫୨/10 ସମ୍ବନ୍ଧିତ ତା21.04.2012ରିଖରେ ଜାରିହେଇଥିବା ଆଦେଶ କୁ ନିଶ୍ଚିତ କରାଗଲା । ମାମଲାର ସମୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତୁରନ୍ତ ବିଚାର ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।

14. ସି.ଆର୍.ଏଲ୍.ଆର୍.ଇ.ଭି. କୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଗଲା ।

(ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ)
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ

ଏସ୍. କେ. ପରିଡା

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଓ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦକ : - ଭବାନୀ ଶଙ୍କର ନାୟକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ